

Warszawa, dnia.....2.....lipca 2009 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

RPO-590804-II/08/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
nadinsp. Andrzej Matejuk
Komendant Główny Policji

Dot. Gb-4107/3878/SIP/08/AT

Komendanty Panie Komendancie,

W nawiązaniu do ubiegłorocznej korespondencji dotyczącej problemu wykorzystywania dzieci do żebractwa, uprzejmie informuję, że do Rzecznika Praw Obywatelskich nadal docierają sygnały, iż funkcjonariusze Policji niejednokrotnie odmawiają podjęcia działań lub podejmują działania ograniczające się do pouczenia, w przypadku zgłoszeń obywateli wskazujących na przypadki żebrania przez małe dzieci lub wykorzystywania dzieci (niejednokrotnie niemowlęta) przez osoby dorosłe do żebrania.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem krzywdzeniu dzieci sygnalizują że funkcjonariusze niechętnie podejmują działania w konkretnych przypadkach bądź interwencja poprzedzana jest długotrwałymi negocjacjami.

Ponadto, podczas seminariów poświęconych problematyce handlu ludźmi, w tym podczas konferencji organizowanych przez Policję, organizacje pozarządowe wskazują na nieumiejętność identyfikacji przez funkcjonariuszy Policji ofiar handlu ludźmi, w tym zwłaszcza dzieci.

Ilustracją tego problemu są również ustalenia samodzielnie poczynione przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich i doświadczenia pracowników, którzy również zwracali się do Policji o podjęcie interwencji w przypadku dostrzeżenia, iż pod pieczętą osoby dorosłej żebrzą dzieci. Interwencje funkcjonariuszy Policji sprowadzały się do wylegitymowania osoby dorosłej i wskazania na instytucje, z których pomocy może skorzystać. Nie podejmowano dalszych działań

zmierzających do ustalenia, czy wykorzystywanie małego dziecka do żebrania nie stanowi przestępstwa opisanego w art. 253 § 1 K.k. lub wykroczenia z art. 104 K.w. lub 105 K.w.

Ponadto, nie zostały zainicjowane sprawy opiekuńcze mimo, iż na rozważenie takiej potrzeby wskazywała osoba zgłaszająca, wobec codziennej obserwacji regularnego zarobkowania osoby dorosłej poprzez wykorzystywanie do żebrania małego dziecka, często zmuszonego do długotrwałego klęczenia na ulicy. Wypada również zauważyć, że nawet tak ograniczona reakcja Policji, była wywołana jedynie zgłoszeniem, a nie samodzielnym działaniem funkcjonariuszy patrolujących miejsca, w których żebrzą małe dzieci (są to najczęściej ruchliwe skrzyżowania, schody prowadzące na stacje metra czy dworca, chodniki przed centrami handlowymi itd.).

Formalne zgłoszenie wątpliwości dotyczących prawidłowości działań w jednostkowych przypadkach do Komendy Stołecznej Policji spotkało się z oficjalnym wyjaśnieniem, że tak ograniczone działania były związane z cyt.: „brakiem posiadania przez nie atrybutów osób żebrzących w postaci puszki na pieniądze, czyli kartki z prośbą o wsparcie, jak również fakt, że swoim zachowaniem nie naruszali porządku publicznego, a zachowanie to nie stwarzało zagrożenia bezpieczeństwa”. Jednocześnie zapewniano, że dbałość o poprawną realizację działań policyjnych pozostaje w szczególnej trosce kierownictwa Komendy Stołecznej Policji.

Z podobnymi zapewnieniami, jak też z informacjami o zasadach postępowania funkcjonariuszy Policji Rzecznik Praw Obywatelskich spotyka się przy okazji seminariów i spotkań poświęconych problematyce handlu ludźmi.

Mając na względzie rangę przedstawionego problemu oraz zapowiedziane przez Pana Komendanta w ubiegłym roku zebranie informacji i danych statystycznych związanych ze skalą zjawiska żebractwa dzieci oraz żebractwa matek z dziećmi, a także liczby kierowanych przez Policję wystąpień do sądów rodzinnych i opiekuńczych związanych z aktami demoralizacji dzieci narażonych na żebractwo, uprzejmie proszę o zajęcie stanowiska w tej sprawie. Będę także zobowiązany za przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich powyższych danych oraz poinformowanie o wynikających z nich wnioskach oraz ewentualnie podjętych i projektowanych działaniach.

Z poważaniem

